

NEM AZ ÖNÉ, HOGY ELOSZTOGASSA

David Crockett ezredes

Szerkesztette: Edward S. Ellis

A magyar fordítás a *Foundation for Economic Education* engedélyével történt.

www.FEE.org

www.TheFreemanOnline.org

Egy nap a Képviselőházban törvényjavaslatot terjesztettek elő egy köztisztelőben álló tengerésztiszt özvegyének kiutalandó pénzről. Több szívhez szóló beszéd hangzott el mellette. A Ház elnöke épp szavazásra készült bocsátani, amikor Crockett felállt:

– Tisztelt Elnök úr! Ugyanolyan tisztelettel adózom az elhunyt emlékének, és hasonlóképpen együttérzek a hozzátartozói fájdalmával, mint bárki a Házban, azt azonban nem engedhetjük meg magunknak, hogy az elhunyt iránti tiszteletünk, vagy a hozzátartozókkal való együttérzésünk igazságtalan cselekedetre vigyen minket. Nem megyek bele abba az érvelésbe, mely szerint a Kongresszusnak nincs felhatalmazása arra, hogy jótékonyági célból pénzt utaljon ki. A Ház minden tagja tudja ezt. Egyéneként jogunk van ahhoz, hogy saját pénzünkből tetszésünk szerint jótékonykodjunk, a Kongresszus tagjaiként azonban nincs jogunk közpénzekből egyetlenegy dollárt is kiutalni. Néhány ékesszóló beszédet hallottunk amellet, hogy ezzel tartozunk az elhunytnak. Tisztelt Elnök úr! Az elhunyt jócskán túlélte a háborút; halála napjáig hivatalában maradt, és én egyszer sem hallottam arról, hogy a kormánynak hátraléka lenne feléje.

– A Ház minden tagja tudja, hogy itt nincs szó tartozásról. Nem tehetjük meg, hogy kiutaljuk ezt a pénzt, mint valami tartozás kifizetését, anélkül, hogy világraszóló becstelenséget ne követnénk el. A felhatalmazásnak még csak az árnyékával sem rendelkezünk ahhoz, hogy jótékonyági célból ezt a pénzt kiutaljuk. Tisztelt Elnök úr! Mint mondtam, a saját pénzünkből jogunk van annyit adni, amennyit csak szeretnénk. A Házban én vagyok a legszegényebb. Nem szavazhatom meg ezt a törvényt, de felajánlom egy heti béremet a cél érdekében, és ha a Kongresszus minden tagja ugyanezt teszi, több pénz fog összegyűlni, mint amennyit a törvényjavaslat kér.

Leült. Senki nem reflektált. A törvényjavaslatot szavazásra bocsátották, és ahelyett, hogy a várakozásoknak megfelelően egyhangúlag elfogadták volna – ami pedig meg is történt volna, ha nincs ez a beszéd –, néhány mellette szóló szavazattal elvetették.

Később, amikor egy barát megkérdezte tőle, miért ellenezte a kiutalást, Crockett a következő magyarázatot adta:

„Több évvel ezelőtt a Kapitólium lépcsőjén álltam néhány másik kongresszusi képviselőtársammal, amikor figyelmünk egy nagy fényességre terelődött Georgetown felett. Nyilvánvaló volt, hogy hatalmas tűz üthetett ki. Azonnal kocsiba szálltunk, és amilyen gyorsan csak tudtunk, odahajtottunk. Mindennek ellenére nagyon sok ház leégett, és számos család maradt hajlék nélkül, és emellett voltak, akik a rajtuk lévő ruhán kívül mindenüket elveszítették. Nagyon hideg volt, és amikor láttam a sok szenvedő asszonyt és gyermeket, úgy éreztem, tennünk kell értük valamit. Másnap reggel törvényjavaslatot terjesztettünk be

20 000 dollár kiutalásáról a megsegítésükre. Minden más ügyet félretettünk, és amilyen gyorsan csak lehetett, megszavaztattuk.

A rákövetkező nyáron, amikor eljött az idő, hogy a választásokra gondoljunk, elhatároztam, hogy körbenézek a kerületemben. Ott nem akadt ellenfelem, mivel azonban a választások még messze voltak, nem tudhattam, mi jöhet közbe. Amikor egyik nap kerületem egy olyan részén jártam, amelyet kevésbé ismertem, megpillantottam egy embert a mezőn szántani, és épp az út felé közeledett. Kiléptem, hogy ott legyenek, mire eléri a kerítést. Ahogy odaért, megszólítottam. Udvariisan felelt, mindenesetre úgy éreztem, kissé kimérten.

Így fogtam hozzá:

- Nos, barátom, azoknak a szerencsétlen flótásoknak az egyike vagyok, akiket képviselőjelölteknek hívnak, és ...

- Igen, ismerem Önt; Ön Crockett ezredes; egyszer már láttam Magát, és legutóbb Magára szavaztam, amikor megválasztották. Gondolom, most is kampányol, de jobb, ha nem vesztegeti sem a saját, sem az én időmet. Többet nem fogok Magára szavazni.

Ez úgy ért, mint a villámcsapás ... Kértem, hogy mondja el, mi a baj.

- Nos, Ezredes, nem hiszem, hogy megéri erre időt vagy szavakat pocsékolni. Nem látom, hogyan lehetne ezt jóvá tenni, de tavaly télen egyik szavazata azt bizonyította, hogy vagy nem képes megérteni az *Alkotmányt*, vagy pedig nincs meg Magában a tisztesség és az eltökéltség arra, hogy az irányítsa Önt. Bármelyik is álljon fenn, Ön nem az az ember, aki engem képviseljen. Elnézését kérem a kifejezőmódomért. Nem azért használtam ki az alkalmat, hogy választópolgárként egyenesen beszélhetek egy képviselőjelölttel, hogy megsértsem vagy megbántsam Önt. Csupán azt szeretném ezzel mondani, hogy az Ön *Alkotmányról* alkotott értelmezése nagyon más, mint az enyém; és bevallom Magának, amit udvariatságomban nem szabadott volna mondanom, hogy Önt becsületes embernek ismerem. De az *Alkotmány* másfajta értelmezését nem nézhetem el, mert az *Alkotmányt*, ahhoz, hogy érjen valamit, szentnek kell tartani, és minden rendelkezését szigorúan kell venni. Az, aki felhatalmazással bír, és félreértelmezi azt, annál veszélyesebb, minél tisztességesebb.

- Teljesen egyetértek azzal, amit mond, de itt valami félreértésről lehet szó, mert nem emlékszem, hogy tavaly télen bármilyen alkotmányos kérdésben szavaztam volna.

- Nem, Ezredes, nincs itt szó semmilyen félreértésről. Jóllehet mindentől távol lakom, és ritkán mozdulok ki otthonról, azért megveszem a washingtoni újságokat, és gondosan elolvasom a Kongresszus minden határozatát. Az újságok szerint Ön tavaly télen megszavazott egy törvényt, amely 20 000 dollárt utalt ki egy georgetowni tűz áldozatainak. Így volt?

- Nos, barátom, jobb, ha bevallom, megfogott. De csak nem fog valaki amiatt neheztelni, hogy egy nagyszerű és gazdag ország, amilyen a miénk, egy olyan jelentéktelen összeget, mint 20 000 dollár, adományoz asszonyok és gyermekek szenvedésének az enyhítésére, főleg, hogy a Kincstár csordultig van, és biztos vagyok benne, ha Ön ott lett volna, Maga is ugyanezt tette volna.

- Ezredes, nem az összeg miatt neheztelek, hanem az elv miatt. Először is az államnak nem szabadna megengednie, hogy több legyen a Kincstárban, mint amennyi a legitim tevékenységeihez elegendő. De ennek semmi köze a szóban forgó ügyhöz. A pénz tetszés szerinti beszédésére és elköltésére kapott felhatalmazás a legveszélyesebb hatalom, amelyet emberre bízhatnak, főleg a mi adó formájában történő behajtási rendszerünkben, amely

minden embert elér az országban, nem számít, milyen szegény, és minél szegényebb, annál többet fizet a vagyonához képest. Ami még rosszabb, úgy róják ki rá, hogy nem tudja, a mérleg hová esik, hisz nincs az az ember az Egyesült Államokban, aki valaha is meg tudná becsülni, mennyit fizet a kormánynak. Úgyhogy amint látja, azzal, hogy Maga hozzájárul egy ember megsegítéséhez, ezektől vesz el, akik még rosszabb helyzetben vannak, mint a másik. Ha joga lenne bármit adni, az összeg már csak Magán múlik, és ugyanolyan joga lenne 20 000 000 dollárt adni, mint 20 000-t. Ha joga van egynek adnia, akkor joga van mindenkinek adni; és mivel az *Alkotmány* nem határozza meg a jótékonyosság jelentését, sem összeget nem állapít meg, Ön szabadon adhat bárkinek és bármilyen ügynök, amelyről úgy hiszi, vagy amelyről állítólag úgy hiszi, hogy jótékony, és bármekkora összeget, amelyet helyénvalónak tart. Könnyen felismerheti, hogy ezzel tágra nyílt az ajtó a csalás, a korrupció és a részrehajlás, valamint az emberek meglopása előtt. Nem, Ezredes, a Kongresszusnak nincs joga jótékonykodni. A képviselők annyit adhatnak, amennyit csak akarnak a saját pénzükből, de nincs joguk ahhoz, hogy közpénzekhez nyúljanak ilyen célokból. Ha ebben a megyében kétszer annyi ház égne le, mint Georgetownban, sem Ön, sem a Kongresszus egyetlenegy tagja nem gondolna arra, hogy egyetlen dollárt is kiutaljon a megsegítésünkre. A Kongresszusnak körülbelül 240 tagja van. Ha a szenvedők iránti együttérzésüket úgy fejezték volna ki, hogy mindegyikőjük felajánlja egy heti bérét, az 13 000 dollárt tett volna ki. Rengeteg vagyonos ember lakik Washingtonban és környékén, akik adhattak volna 20 000 dollárt anélkül, hogy bármilyen luxustól meg kellett volna magukat fosztani. A képviselők inkább úgy döntöttek, hogy megtartják a saját pénzüket, amelyet, amennyiben a jelentések igazak, némelyikük nem túl dicséretre méltóan költ el; és a Washington környékén élő emberek nagy valószínűség szerint megtapsolták Önöket, amiért nekik nem kellett adniuk, mert Maguk abból adtak, ami nem az Önöké, hogy elosztogassák. A nép az *Alkotmány* szerint hatalmat delegál a Kongresszusnak, hogy az megtegyen bizonyos dolgokat. Ezek elvégzéséhez fel van hatalmazva arra, hogy pénzeket szedjen be és fizessen ki, de semmi másra. Minden, ami ezen túllép, bitorlás és az *Alkotmány* megszegése.

- Tehát, Ezredes, Ön megsértette az *Alkotmányt* egy véleményem szerint lényeges pontban. Veszélyes precedenssel szolgált az ország számára, mert ha a Kongresszus egyszer nekilát annak, hogy hatalmát kiterjessze az *Alkotmány* korlátain túlra, onnantól kezdve nincs megállás, és a nép nincs biztonságban. Nem kétlem, hogy jószívvel tette mindezt, ez azonban még nem teszi jóvá, kivéve ami Magát, mint magánembert érinti. De be kell látnia, nem szavazhatok Magára.

Nem szükséges mondanom, hogy szörnyen éreztem magam. Beláttam, hogy ha ellenzékem támadna, és ez az ember elkezdene beszélni, másokat is meggyőzne, és onnantól kezdve abban a kerületben vége a karrieremnek. Nem tudtam, mit mondjak neki, és tény, hogy annyira meggyőződtem, hogy nem is akartam neki válaszolni. Mindenesetre ki kellett elégítenem, úgyhogy ezt mondtam neki:

- Nos, barátom, a fején találta a szöveget, amikor azt mondta, hogy nem értettem eléggé az *Alkotmányt*. Szándékomban állt, hogy az vezéreljen, és azt hittem, hogy teljes egészében áttanulmányoztam. Sok beszédet hallottam már a Kongresszusban a Kongresszus felhatalmazásairól, amit azonban most Maga itt az eke mellett mondott, sokkal szilárdabb és józanabb jelentéssel bír, mint az összes beszéd együttvéve. Ha az Ön szemszögéből láttam volna a dolgokat, inkább tűzbe tettem volna a fejemet, minthogy megszavazzam azt a

törvényt. És ha megbocsát nekem, és ismét rám szavaz, ha még egyszer megszavazok egy alkotmányellenes törvényt, kérni fogom, hogy lőjenek le.

Nevetve így felelt:

- Igen, Ezredes, erre már egyszer megesküdtök, de egy feltétellel újra bízni fogok Önben. Azt mondja, hogy meggyőztem, hogy az a szavazata helytelen volt. Ez az elismerés többet jelent, mint ha továbbra is hibáztatnám. Amennyiben a kerületben való további látogatása során beszél az embereknek erről a szavazatról, és arról, hogy meggyőződése szerint helytelen volt, akkor nem csak hogy Magára szavazok, hanem lecsillapítom az ellenzékét is, és talán ezáltal egy kis befolyással lehetek az Ön érdekében.

- Ha nem így teszek – mondtam –, lőjenek le; és hogy meggyőzzem Önt arról, hogy komolyan gondolom, amit mondtam, egy hét vagy tíz nap múlva visszajövök, és ha addigra összehíván az embereket, akkor beszélek hozzájuk. Tartunk egy grillpartit, és én állom a költségét.

- Nem, Ezredes, igaz, nem vagyunk gazdag emberek ezen a vidéken, de van elég ahhoz, hogy hozzájárulhassunk egy grillpartihoz, és van, akinek van elég, hogy mások helyett is hozzon. Néhány nap múlva végzünk a vetéssel, és azután fel tudunk áldozni egy napot a grillpartira. Ma van csütörtök; a következő szombatra megszervezem az összejövetelt. Jöjjön a házamhoz pénteken, és együtt elmegyünk, és megígérem, hogy egy tekintélyes tömeg fogja Önt várni.

- Akkor ott leszek. De még mielőtt elbúcsúznék, hadd kérdezzem meg, hogy hívják.

- Nevem Bunce.

- Nem Horatio Bunce?

- De igen.

- Nos, Mr. Bunce, még soha nem láttam Önt, bár Ön azt mondja, hogy engem már látott, de nagyon jól ismerem Magát. Örülök, hogy találkoztunk, és nagyon büszke vagyok, hogy remélhetem, a barátomnak tudhatom majd.

Életem egyik legszerencsésebb élménye volt, hogy találkoztam vele. Nagyon keveset járt társaságba, de nyilvánvalóan nagy tiszteletnek örvendett figyelemre méltó intelligenciája, kikezdhetsen becsületessége, és kedvességgel és jósággal csordultig telt szíve miatt, amely nem csak szavakban, hanem tettekben is megnyilvánult. Az egész vidék szószólója volt, és híre közvetlen ismerettségi körét jóval meghaladta. És bár azelőtt soha nem találkoztam vele, sokat hallottam róla, és ha akkor nem találkozom vele, nagy a valószínűsége, hogy ellenzékem támad, és veszítek. Egy bizonyos, abban a kerületben senki nem ellenezhet egy ilyen támogató szavazat mellett.

A megbeszélte időben elmentem a házához, minden tömegnek és mindenkinek elmeséltem a beszélgetésünket, akikkel aznap este találkoztam, és azt tapasztaltam, hogy az embereket rendkívül érdekelte, és sokkal erősebb lett a belém vetett bizalmuk, mint amit korábban valaha megnyilvánulni láttam.

Bár eléggé fáradt voltam, mire a házához értem, és normális esetben korán ágyba kellett volna térnem, egészen éjfélig feltartottam, hogy a kormány alapelveiről és ügyeiről beszéljünk, és sokkal valóságosabb és igazabb tudást nyertem róluk, mint valaha az életemben.

Azóta jól megismertem, és sokat találkoztunk, mert nagyra becsülöm – nem, nem ez a megfelelő szó – jobban tiszteltem őt, mint bárki élő embert, és minden évben kétszer-háromszor elmegyek meglátogatni; és azt mondom Önnek, Uram, hogy ha mindenki, aki

kereszténynek vallja magát, úgy élne, cselekedne, és ugyanúgy élvezné a vallását, mint ahogy ő, Krisztus vallása viharként söpörne végig a világon.

De történetemhez visszatérve, másnap reggel elmentünk a grillpartira, és meglepetésemre körülbelül ezer embert találtam ott. Sokat még nem ismertem, de a barátom körbevitt, és bemutatott mindenkinek.

Idővel felkértek, hogy tartsam meg a beszédemet. A felállított emelvény köré gyűltek, én pedig így nyitottam meg a beszédemet:

- Polgártársaim – ma úgy érzem, új emberként állok Maguk előtt. Szemeim nemrég olyan igazságokra lettek felnyitva, amelyeket korábban a tudatlanság vagy az előítélet, vagy mindkettő elrejtett előlem. Úgy érzem, ma értékesebb szolgálatot tudok Önöknek felajánlani, mint amire korábban képes voltam. Ma inkább azért vagyok itt, hogy beismerjem hibámat, mint hogy a szavazataikat kérjem. Ezzel a beismeréssel magamnak és Önöknek is tartozom. Hogy ezután rám fognak-e szavazni, már az Önök belátásától függ.

Elmeséltem nekik a tüzet, és a kiutalás mellett tett szavazatomat, majd elmondtam nekik, hogy meg vagyok győződve arról, hogy ez helytelen volt. Így fejeztem be:

- És most, polgártársaim, már csak az maradt hátra, hogy elmondjam, ennek a beszédnek, amelyet oly nagy érdeklődéssel hallgattak, a túlnyomó része csupán azoknak az érveléseknek az elismérlése volt, amelyekkel szomszédjuk, Mr. Bunce meggyőződött a tévedésemről. Ez a legjobb beszéd, amelyet valaha is tartottam az életemben, de a dicséret őt illeti. És most remélem, hogy elégedett a megtértjével, és hogy feljön ide, és ezt el is mondja nekünk.

Feljött az emelvényre, majd ezt mondta:

- Polgártársak, nagy öröömre szolgál, hogy eleget tehetek Crockett ezredes kérésének. Mindig is talpig becsületes embernek tartottam, és meg vagyok győződve arról, hogy a jövőben mindenben aszerint fog cselekedni, ahogy azt ma megígérte nekünk.

Lement, és a tömegből olyan üdvivalgás tört ki Davy Crockettért, amilyennel nevét soha azelőtt nem illették. Nem vagyok a könnyek embere, de akkor elcsuklott a hangom, és hatalmas cseppeket éreztem az arcomon lefelé gördülni. És azt mondom Magának, hogy annak az embernek az a néhány szava, és az őszinte, szívből jövő üdvivalgás többet ér számomra, mint mindaz a kitüntetés és hírnév, amelyet valaha szereztem, vagy fogok szerezni a Kongresszus tagjaként.

- Most már, uram – fejezte be Crockett –, tudja, miért mondtam ma azt a beszédet. Van még egy dolog, amelyre szeretném felhívni a figyelmét. Ha emlékszik rá, felajánlottam egy heti béremet. A Házban nagyon sok vagyonos ember van – olyan emberek, akik mit sem gondolva költenek egy heti vagy tucatnyi bérüket egy vacsorára vagy borpartira, amikor úgy gondolják, hogy azzal elérhetnek valamit. Közülük néhányan szívhez szóló beszédek tartottak arról, hogy az ország mekkora hálával tartozik az elhunytaknak – amely hálát nem lehet pénzben kifejezni –, és a pénz jelentéktelenségéről és értéktelenségéről, főleg egy akkora összeg jelentéktelenségéről, mint a 10 000 dollár, ha azt összevetjük a nemzet tisztességével. Mégis egyikőjük sem reagált az ajánlatomra. Számukra a pénz nem egyéb, mint szemét, ha azt a néptől kell beszédniük. De ez az a dolog, amelyre mindannyian törekednek, és sokan feláldozzák a tisztességet, a becsületességet és az igazságot, csak hogy megkapják azt.”